

Tijdingen van het Sint-Nicolaasgenootschap

Driemaandelijks tijdschrift van het SNG-Vlaanderen en het SNG-Nederland jg. 21 nr. 1 (jan. - maart 2010) P802140

‘De Gulle Gevers’

Colofon

Editie Nederland

Prijs

Per nummer	5,00 euro
Jaarabonnement:	
Met machtiging	17,50 euro
Zonder machtiging	20,00 euro

Betalingen SNG-Nederland

Rekening: Postbank 9398919

T.n.v. pennigmeester SNG-Nederland

O.v.v. lidmaatschap en naam

Secretariaat SNG-Vlaanderen

Raf Rumes, Eigenlostraat 39

B-9100 Sint-Niklaas

Tel. en fax +32 (0) 3 776 55 62

Secretariaat@sngvlaanderen.org

internet: *www.sngvlaanderen.org*

Secretariaat SNG-Nederland

Guus Smits, Genderstraat 8

5504 LN Veldhoven

Tel. +31 (0) 40 - 2 536 936

secretaris@sngnederland.nl

Redactiesecretariaat Vlaanderen

Lieven Dehandschutter

Geert Vandenhende, St.-Gillisbaan 83

B-9100 Sint-Niklaas

Tel. +32 (0) 3 776 21 99

geert.vandenhende@sngvlaanderen.org

Redactiesecretariaat SNG-Nederland

Joost van Neer

Guus Smits

Genderstraat 8 NL-5504 LN Veldhoven

Tel. +31 (0) 40 2 536 936

tijdingen@sngnederland.nl

Inhoud

Twintig jaar sinthousiasme in Sint-Niklaas	blz. 3
Ontmoetingen: Dealu (Dimbovita) -Roemenië	blz. 7
Sint-Nicolaas in de filatelie	blz. 9
Het boek van Sinterklaas en Zwarte Piet	blz. 11
30 jaar Sinterklaas in hart en nieren	blz. 13
Jos, Art Unlimited,.... en ik	blz. 16
Sinterklaas in Sint-Niklaas	blz. 18
Sinterklaas Lexicon : Sinterklaas van A tot Z	blz. 20
De mijter	blz. 22
De staf	blz. 23
Uitgave Mechliniae, 25 martii 1924.	blz. 24

Bezoek onze webstekken

www.sngvlaanderen.org

www.sngnederland.nl

Sint's Kledingmagazijn

Uw speciaalzaak voor luxe Sinterklaas en zwarte pieten kostuums, haarwerken en grime

In ons atelier maken wij uw kostuums geheel op maat. Uw eigen ontwerp kunnen wij op uw verzoek laten maken.

Wij verkopen o.a.

een replica van de TV Sint, hoofpietenpakken enz.

Wij zijn dealer van Kryolan, Grimas en Superstar.

Ons adres

Aletta Jacobsstraat 11

2642 AD Pijnacker telefoon 015 361.79.00

mobiel 06 53 348897

e mail sintskledingmagazijn@planet.nl

Bezoek op afspraak!

Twintig jaar sinthousiasme in Sint-Niklaas

Het Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen vierde in 2009 zijn twintigste verjaardag. Omwille van dit porseleinen jubileum kregen enkele activiteiten een extra feestelijk tintje. Na de rondleiding in de tentoonstelling 'Sint-Nicolaas op bezoek' in Utrecht op zaterdag 10 oktober, de organisatie van de basiscursus 'De Goéde Sint' voor hulpsinten en Zwarte Pieten op drie dinsdagavonden in oktober en medewerking aan de Dag van de Sint op zondag 15 november in Sint-Niklaas (zie vorig nummer) beleefde de vereniging andermaal een goed gevulde én geslaagde sinterklaasperiode.

Huis van de Sint: honderdduizendste bezoeker

Vooraf dankzij het Huis van de Sint, gevestigd in de Salons voor Schone Kunsten aan de Stationsstraat 85, staat Sint-Niklaas in Vlaanderen stevig op de kaart als dé 'Stad van de Sint'. Sinds 2004 realiseert het SNG dit project ieder jaar van 12 november tot 6 december in opdracht van het stadsbestuur.

De editie 2009 lokte 20.364 nieuwsgierigen. Dat waren er minder dan de 21.729 in 2008, maar dit verlies was ingecalculeerd omdat uit kwaliteits- en veiligheidsoverwegingen het aantal schoolbezoeken lichtjes was teruggeschroefd. Niettemin werd op zondag 29 november een nieuw dagrecord gevestigd met 2.560 bezoekers. Een andere mijlpaal werd de dag voordien bereikt, toen Evelyne Op de Beeck (4 jaar) uit Sint-Niklaas als honderdduizendste bezoeker sinds 2004 werd verwelkomd. Een week eerder kwam Vlaams minister van Onderwijs en Jeugd Pascal Smet over de vloer. Hij was vol lof, net als vele andere gasten uit binnen- en buitenland. In het Huis werd op zaterdag 28 november 'Het Grote Sinterklaasboek' van Inge Bergh en Inge Misschaert voorgesteld. Het tv-programma Volt stuurde prof. Rik Torfs naar het Huis voor een 'stoomcursus' hulpsint. Bij de uitzending op woensdag 2 december was ook SNG-ondervoorzitter Geert Vandenhende te gast in de studio.

Evelyne werd als 100.000^e bezoeker met eer ontvangen in het Huis

Foto Lieven Dehandschutter

In het Huis kon men ook twee tentoonstellingen bezichtigen. In de troonzaal presenteerden de Stedelijke Musea een selectie uit de inzendingen voor de internationale exlibriswedstrijd 2009 van de Stad Sint-Niklaas rond het thema 'De Heilige Nicolaas'. In een belendende zaal waren foto's van Vincenzo Catalano uit Bari te bewonderen over een zeiltocht die hij in de lente had ondernomen van Bari naar Myra. Door toedoen van Herman Cole werd deze fotoreportage naar Sint-Niklaas gebracht. Hij engageerde ook journaliste Enrica Simonetti uit Bari, die de avontuurlijke reis had meebeleefd, voor een diavoordracht, georganiseerd door het SNG en Anfiteatro op dinsdag 24 november. De week voordien, op dinsdag 17 november, gaf dr. Werner Scharrer op uitnodiging van het SNG en vtbKultuur Fragezeichen een lezing over 'Nikolausverehrung in Schwabisch Bayern'

Colloquium 'De Gulle Gevers'

Na de erkenning in juni 2009 door de Vlaamse overheid van de Sinterklaas- en Sint-Maartensgebruiken als immaterieel cultureel erfgoed, werd beslist een colloquium te organiseren op zaterdag 21 november in kasteel Walburg te Sint-Niklaas. Het initiatief berustte bij de Erfgoedcel Waasland, de Stad Sint-Niklaas, de Gemeente Beveren, het SNG, het Sint-Maartenscomité Beveren, Toerisme Waasland, Faro en Volkskunde Vlaanderen. Ode De Zutter, coördinator van de Erfgoedcel Waasland, lichtte het opzet toe: "Met dit colloquium willen we aftoetsen hoe men in de rest van Vlaanderen en in andere landen met de traditie van Sinterklaas en Sint-Maarten omgaat. We willen de kennis over en de documentering van de gebruiken verder uitbreiden ter voorbereiding van een dossier voor de erkenning door de Unesco."

Burgemeester Freddy Willockx van Sint-Niklaas mocht een honderdtal deelnemers verwelkomen. Sprekers waren dr. Riëks Smeets (secretaris Verdrag ter bescherming van het immateriële erfgoed, Nederland), Katrijn D'hamers (stafmedewerker Faro), Lieven Dehandschutter (voorzitter SNG Vlaanderen), Richard Willems (Sint-Maartenscomité Beveren), Pascal Smet (Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel), dr. Albert van der Zeijden (consulent Nederlands Centrum voor Volkscultuur), dr. John Helsloot (onderzoeker etnologie Meertens Instituut, Nederland), prof. Dr. Werner Mezger (hoogleraar volkskunde en Europese etnologie Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, Duitsland) en dr. Marc Jacobs (directeur Faro, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed).

Groot was de verbazing toen rond de middag Sint-Maarten en Sinterklaas het colloquium vereerden met hun aanwezigheid! De muzikale omlijsting werd verzorgd door Jan De Smet (De Nieuwe Snaar) en de Winin' Boys.

De twee sinten met de notabelen op het colloquium.

Missa Sancti Nicolai

Op zondag 22 november organiseerden de CollegeConcerten i.s.m. het knapenkoor In Dulci Jubilo en het SNG in de Collegekerk te Sint-Niklaas de uitvoering van de Missa Sancti Nicolai (1772) van Joseph Haydn (1732-1809). Het was een concert op een bijzonder hoog niveau. Een recensent hoorde, naar eigen zeggen, “met verstomming de kwaliteit aan”. Dirigent Dieter Van Handenhoven leidde magistraal het knapenkoor In Dulci Jubilo, het Euterpe Baroque Consort en de solisten Liesbeth Devos (sopraan), Eurudike De Beul (alt), Ivan Goossens (tenor) en Conor Biggs (bas).

Voetrally ‘Wie zoekt die Sint?’

Van donderdag 12 tot zondag 29 november liep in de stadskern van Sint-Niklaas de vijftiende voetrally voor kinderen ‘Wie zoekt die Sint?’, georganiseerd door Toerisme Sint-Niklaas, het SNG, de Koninklijke Vereniging van Meesterbanketbakkers en de Stedelijke Jeugdraad. Ondanks het regenweer waren er toch 461 deelnemers, verdeeld over 98 groepjes (51 gezinnen, 41 schoolgroepen en 2 jeugdbewegingen). Tijdens de prijsuitreiking op woensdag 2 december in het stadhuis mocht basisschool De Fontein andermaal de SNG-wisseltrofee in ontvangst nemen. De prijs van de Stedelijke Jeugdraad ging naar Chiro Kriko. De beste gezinsgroepjes waren Rune en Freya Colman uit Hamme en Laura en Elise Hautman uit Sint-Niklaas.

Gebedsdienst

Op vrijdag 4 december begon de Nicolaasgebedsdienst in de Sint-Nicolaaskerk met een verrassing: vier leden van de Reuzengilde Sint-Nicolaas droegen het reliekschrijn van de kerkpatroon naar het altaar. Anne-Mie De Sutter, lid van de parochieraad en SNG-bestuurslid, las een Nicolaaslegende voor. Het jeugdkoor Gaudeamus uit Sinaai luisterde de plechtigheid op. Aan het einde verscheen niet de Sint, maar... een engel! Wel verwelkomde de Goedheiligman achteraf iedereen in de dekenij. Zijn verschijning aan een vensterraam op de eerste verdieping had

iets magisch. Op de receptie zorgde Roger Van Huffel met zijn accordeon voor de nodige sfeer.

Een stil, emotioneel moment, het reliekschrijn op weg naar het altaar.

Literaire en ludieke avond

De twintigste Literaire en ludieke Sinterklaasavond 'voor grote mensen' op zaterdag 5 december in zaal 't Punt' werd gekoppeld aan een feestbuffet. Herman Cole en Geert Vandenhende praatten het geheel aan elkaar voor een honderdtal aanwezigen, onder wie ouderdomsdeken Louis Bosteels (93). Jeffrey De Block begeleidde de samenzang. Het trio Ludwig Jansegers bracht sinterklaasliedjes. Literair hoogtepunt was het 'telefoongesprek' van Luc Vermeulen met Sinterklaas, naar een tekst van Godfried Bomans. Voor de intrede van de Goedheiligman oefende de hele zaal het SNG-lijflied 'Dorkomtor ne stoomboowt' nog eens goed in. Herman Cole vond inspiratie bij o.m. het ontslag van VRT-hoofd Dirk Wauters en aartsbisschop Godfried Danneels voor drie nieuwe strofes:

Dorwoettor wir oorlog bij de VRT

Den boas was het beu ennei kapten dermee.

Gelukkig was Kloas dor, dietta ammel ziet

Hij had diep in zijne zak nog... de Piet-iet van Roe.

(pardon) Hij had diep in zijne zak nog... de Roe-oe van Piet.

Dorrangtor nen bisschop zijn kruis ondenoak.

Hij wurttouch noot paus, da's een duidlijke zoak.

Ei kan Kloas gosspèlen, komgifdèm die pruik...

Van Mechelen tot in Rome, van Laken tot Luik

Dorstuiftor neggast indenbak van da spul

Oeddattei da kreeg, kè gewoon geen benul

Of kwamda soms binnen in Piet zijnen zak?

Of strooi Kloas nog siggeworrig mi drugs vanoptak?

Het vertrek van de Sint werd een emotioneel moment, want het was tevens het afscheid van huissint van het Genootschap. Tor Van Peteghem werd na zeven seizoenen met een passend geschenk bedacht. Tot eenieders verrassing had hij ook iets in petto voor alle bestuursleden, nl. een eigenhandig getekend portret. Presentator Herman Cole en erevoorzitter-deken Albert Van De Kerkhove kregen een SNG-kenteken opgespeld. Sin'tor'klaas werd uitgewuifd met een bijzondere strofe van 'Dorkomtor':

Dorkwamtor, dorristor, dorgottei... den Tor.

Ne zeun van de sint, missèn pruik, board en snor.

'Helaasheid der dingen', dattààldook vurrèm.

Vaarwel, allerbeste SinTTor Van Pe-e-te-ghem.

Vooraleer de aanwezigen huiswaarts keerden, stopten twee jeugdige Zwarte Pieten hen nog een handvol mandarijntjes en speculaas toe. Zoethoudertjes tot volgend jaar...

Tor geeft zijn taak als huissint over aan zijn zoon Steven.

Lieven Dehandschutter

Ontmoetingen met de Sint

Dealu (Dimbovita) - Roemenië

Een tachtigtal kilometer ten noorden van Boekarest is Targoviste de eerste grote stad met ongeveer een honderdduizend inwoners, een prachtige metropolietkerk in het centrum, en even daarbuiten de kathedraal, zeer mooi maar niet zo oud, pas na 1945 gebouwd. De hele regio is orthodox, maar naarmate men meer naar het noorden reist wordt het ook meer katholiek.

Vanuit Targoviste begint het landschap meer te heuvelen, om uiteindelijk over te gaan in het Karpatengebergte. Vijf kilometer ten noorden van deze stad, uitgesmeerd tegen de heuvelflank ontwaren we de "Monastir Dealu" Sfântu Nicolae.

Het is een orthodoxe nonnenabdij, in vierkantvorm gebouwd, waar men in het midden op het binnenplein een kerk met dubbele toren heeft neergepoot.

Fotogeniek was deze laatste in geen geval daar zij rondom met stellingen was ingepakt ter restauratie. Een van de koepels is inmiddels belegd met rood koper dat nog sterk blonk in de ondergaande avondzon.

De mystieke stilte werd plots verstoord door een indringend en hard geluid veroorzaakt door het gehamer op een ijzeren schotel. Ik denk dat die kloppon haar frustaties kwijt wilde te oordelen naar de hevigheid waarmee zij haar taak ter harte nam.

Ik vermoed echter eerder dat het een oproep was tot gebed of een karig avondmaal.

Vanuit de abdij had men een prachtig vergezicht op het omliggende landschap.

Deze indrukken verwaterden echter snel bij het betreden van de kerk.

Zonder overdrijving, dit was het mooiste wat ik tot op heden zag op het gebied van Nicolaïana, alles gebundeld in deze abdijkerk.

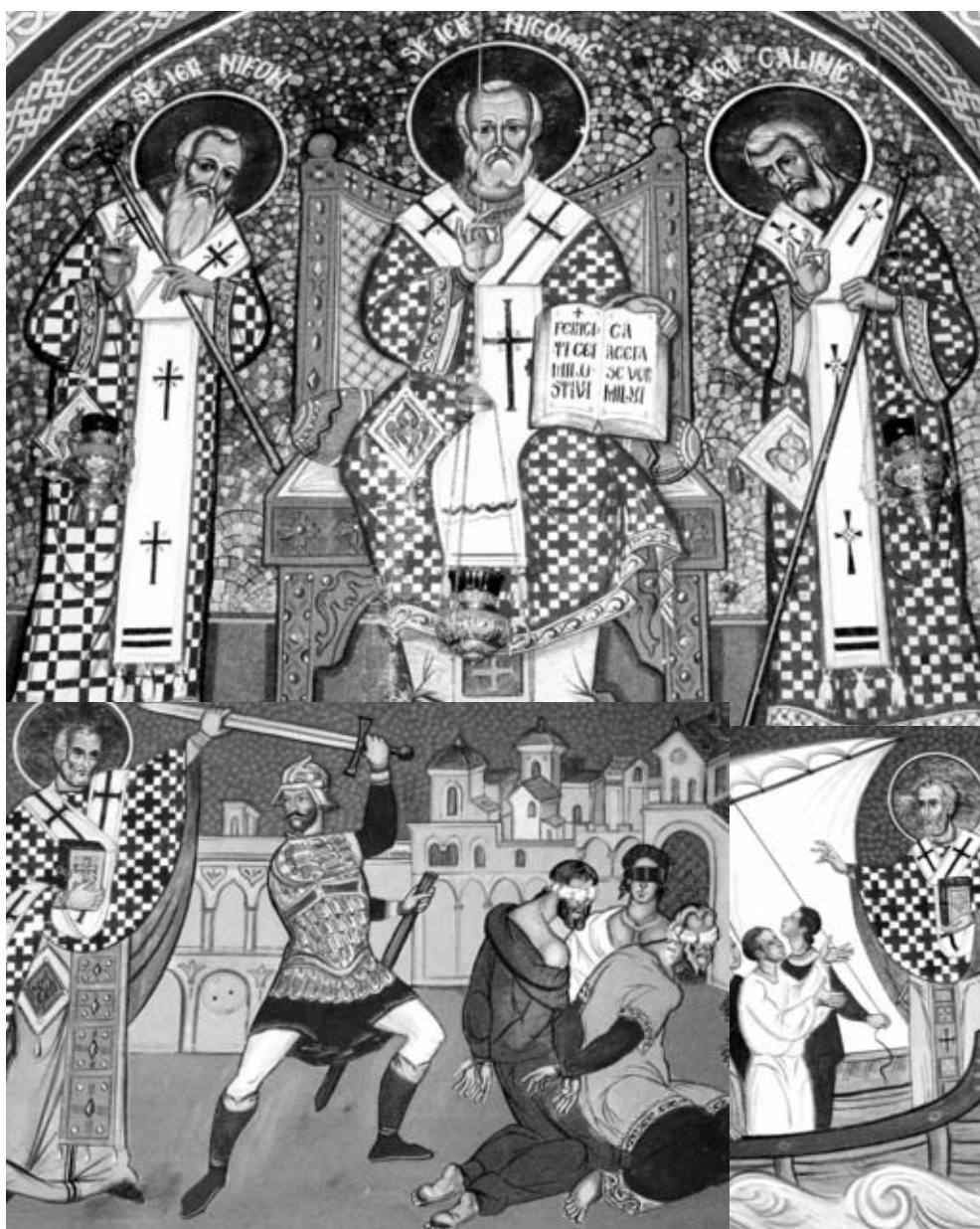
Boven de ingangspoort blinkt een kleurrijke en schitterende Nicolaasmozaïek.

Dit was slechts het begin, op alle muren van de steunberen, links en rechts, muurschilderingen van diverse Nicolaaslegenden, ons wel bekend, zeer mooi, en allen met een uitzonderlijke gaafheid, nog zelden gezien.
In het winkeltje nabij de ingangspoort kan men diverse Nicolaïana kopen.
Bent U ooit in de buurt, beslist een aanrader.

Raf Rumes

Met dank aan Mevr. Ovidia Tiut

Sint-Nicolaas in de filatelie

Het valt niet te ontkennen dat de H. Nicolaas een van de populairste heiligen van het Europese avondland is. Er is geen enkel Europees land waar we zijn naam niet onder een of andere vorm of plaats terugvinden. Hoe talrijk zijn niet de gemeenten, steden of gehuchten zoals Niklaas, Nikolaus, Nikola, Nicolas, Nicholas, Nicolo terug te vinden op de wegenkaarten.

Alleen in Frankrijk vinden we er maar liefst 52. Ook Italië, Oostenrijk, Zwitserland, Spanje, Nederland, Duitsland, zelfs tot in de Balkan doen ze hun duit in het zakje. Wij spreken dan nog niet over de honderden kerken, kapellen, bruggen tot zelfs bergtoppen toe die zijn naam gebruiken.

In Vlaanderen alleen bezitten we 49 kerken, in Groot Brittanië meer dan 400 en in Duitsland uitsluitend in het bisdom Augsburg (Bayern) juist geteld honderd.

Het is bijna onontkomelijk dat diverse postdiensten dit thema hebben opgenomen in hun uitgiften.

Postzegels ...

Niet te verwonderen dat dan ook tal van landen met de nadruk op Europese, een zegel hebben uitgegeven met de afbeelding van Nicolaas, de kindervriend bij uitstek. In meer dan zestien landen konden we uitgiften vinden rond dit thema.

Van België tot en met Zwitserland zien we zegels, soms pareltjes van grafische kunst. De laatste zegel uitgegeven door de Belgische posterijen is een leuke Nicolaas getekend door de kunstenaar Leo Fabri.

1951 Frankrijk

1961 Nederland

1968 Monaco

1976 Zweden

1980 Luxemburg

1981 Oostenrijk

1990 Liechtenstein

2003 België

Poststempels ...

Naast de Nicolaaspostzegels bestaat er ook een levendig verzamelgebied met Nicolaaspoststempels. Koplopers hierin zijn de Oostenrijkse gemeenten St Nikola a/d Pram en St Nikola a/d Donau. Deze laatste geeft ieder jaar een bijzondere Nikolausstempel en dit sinds 1974, telkens juweeltjes van graveerkunst al dan niet gecombineerd met een gepersonaliseerde zegel.

Ook het Sint-Nicolaasgenootschap uit onze eigen stad bracht enkele jaren geleden mooie omslagen in omloop met de filatelistische stempel van de stad met Nicolaas als beeld. Spijtig genoeg is hij hopeloos versleten. Meerdere malen werd bij de postdiensten aangedrongen op vernieuwing, doch zonder resultaat tot op heden. In samenwerking met de Wase Ruilclub konden we in 2003 de eerste daguitgifte bekomen van de Nicolaaszegel van Leo Fabri met een zeer mooie stempel en dito omslagen. Het zou mooi zijn mochten we ook, net zoals onze Oostenrijkse naamgenoten, een jaarlijkse speciale Nicolaasstempel uitbrengen. In samenwerking met het Stadbestuur werden in deze zin contacten gelegd, maar konden we nog geen resultaat boeken. Voor de wase filatelist, maar beslist ook voor andere verzamelaars zou dit een mooi en boeiend verzamelgebied kunnen opleveren.

Raf Rumes

Het boek van Sinterklaas en Zwarte Piet

Een kijkboek van Gijs Dragt en Aranka Wijnbeek

LETTERS
& NOTEN

Toen het vierde nummer Tijdingen van 2009 uitkwam was dit kleurrijk Sinterklaasboek nog niet uit. Jammer, want het verdient zeker een plaatsje in de boekenkast van de nostalgische Sintliefhebber.

Bijna zich voor het late verschijnen verontschuldigend kijkt ons vanaf de kaft een fraai geklede Sinterklaas in de ogen. Naast hem een heuse moor met dikke rode lippen en een sultanesk hoedje. Een veel te klein stafje siert de rechterkant. Het vierkante full-colourboek is voorzien van een harde kaft, zodat het tegen een stootje kan. Het lag in de bedoeling dat het boek bij de opening van de tentoonstelling in Zwolle op 1 november gepresenteerd zou worden,

maar door allerlei oorzaken werd die datum niet gehaald. Gelukkig was het geen tentoonstellingsgids en kan het op elk moment ter hand worden genomen. De tekst is grotendeels van Gijs Dragt die al eerder met Aranka Wijnbeek, conservatrice van het museum in Zwolle, had samengewerkt. Bedoeld als een mooi, romantisch kijkboek, grotendeels gebaseerd op de collecties van Aranka en Meine Boonstra, werd zelfs aan de binnenkaft aandacht besteed door daar het design van zeer oud pakpapier af te drukken.

Het boek beoogt inzicht te leveren in de verschillende aspecten (prettig en minder prettig) van het Sinterklaasfeest. De ongeveer 100 pagina's beslaan inderdaad alle uithoeken van het feest van strooigoed tot brieven, van politiek tot verbod op het feest.

Geen lange verhalen, maar juist veel afbeeldingen

Voor degenen die veel achtergrondinformatie bij de afbeeldingen willen is het boek niet geschikt. Van de afgebeelde objecten (als prentjes, schilderijen, iconen, beelden) kom je geen afmetingen, jaartallen of beschrijvingen te weten en er zijn ook geen diepgaande bespiegelingen te vinden.

Wel is de diversiteit en de originaliteit van de afbeeldingen groot. Gestart wordt met de historische Sint, langs de legendes, de overtocht van Myra naar Bari. Dan snel naar de Nederlandse tradities: Jan Steen, het verbod op het vieren van het feest als te heidens, de ontwikkeling tot volksfeest nummer 1. Op elke pagina staat over het aangesneden onderwerp een korte uitleg en dan is het ruim baan voor de prachtig gedrukte prenten en afbeeldingen, vooral van oude ansichten en kinderboeken, bekend én onbekend, zo, prima gedaan.

De Sint komt ook voor kinderen van Koninklijke bloede

De televisie ontbreekt natuurlijk niet: de pakjesboot 12, collega Van der Vlucht en zijn hulpklazen waarbij wij meerdere malen het gezicht van de beheerder van Het Sinterklaasmuseum zien.

Prachtig zijn de foto's en de tekening van Sinterklaas die kleine kinderen van de Koninklijke familie bezoekt. Aandacht voor Deventer en Grou, de liedjes, reclame, de letters, het strooigoed, de politiek en... één pagina kerstman aan het slot. Goed zo, prima gedaan.

Minpuntje...

Ik kan maar één punt van kritiek aandragen als Valkenswaard-geboortige en dat is deze plaats vergeten te vermelden in de opsomming van plaatsen met een Sint-Nicolaaskerk van Amsterdam tot Zoetermeer. En dat nog wel terwijl Aranka tijdens één van de Nicolaasroutes in deze plaats de kerk uitvoerig heeft bezocht! Daarvoor moeten de makers minstens een stukje mee in de zak richting zuiden, al vrees ik dat de Pakjesboot niet de Dommelrivier over kan komen...

Nou, dan maar een eervolle vermelding in de tweede druk, want dat verdient dit nostalgische kijkboek.

Guus Smits

G.Dragt en A. Wijnbeek: Het boek van Sinterklaas en Zwarte Piet

isbn 978 94 90470 02 9, 96 pp., ca. € 15.

Te verkrijgen bij de uitgeverij: www.d33publicaties.nl; info@d33publicaties.nl

30 jaar Sinterklaas in hart en nieren

Portret van voormalig SNG-voorzitter en jubileumsint René Toonen

Afgelopen december was het dertig jaar dat René Toonen 'in het vak' zat. Reden voor het SNG om hem daarvoor een oorkonde te overhandigen en in de luwte van het feest met hem te spreken over zijn Sintverleden en -heden. Een portret.

Geboren 1962 in Rotterdam. Van twee jaar daarna al is het eerste zwart-wit fotootje in zijn fotoalbum: Sint die op bezoek komt bij zijn oma. Ook het bezoek van de twee jaren daarop zijn vereeuwigd. Oma was overblijfsel op de kleuterschool en schoonmaakster bij de broeders en de zusters van het klooster. Als bedankje kwam een pater met een leerling voor hem, zijn broertje en neefje als Sint een bezoekje brengen:

"Als ik nu de foto's zie, vraag ik me af hoe ik daar ooit ingelopen ben..."

Ook de ervaringen uit het eigen gezin zijn al van vrij vroeg. Met marktkooplui al ouders werd er op het marktplein jaarlijks een bezoek gebracht aan de Sint. Bij een aankoop kreeg je een genummerd bonnetje en de zaterdag vóór Sinterklaas mocht je het podium op. Daar was altijd een mooi cadeautje, hoewel 'ik wel bang was de man te benaderen'. Eén maal was het bijna fout gegaan met een Sinterklaasfeest omdat hij al een speelgoedgarage had zien staan en er melding van had gemaakt.

Een gepeperde brief met Sinterklaas en geen garage was het gevolg... veel later kreeg hij de garage wel, maar 'ik was te naïef dat aan elkaar te koppelen'. René had alle tijd kennis te maken met de Sint, want zijn zusje was acht jaar jonger en dus mocht hij lang het spel 'meespelen'.

1964: De kleine René bij de Sint, zijn broertje zit op schoot bij Piet.

Zelf Sinten

Op zijn zeventiende gaat René voor het eerst 'sinten', zij het wel een beetje noodgedwongen. Op de afdeling met dementerende ouderen waar hij ziekenbroeder was had men geen Sint kunnen vastleggen. Op de oude basisschool werden wat spullen geleend en zette hij een toch zo geloofwaardige Sint neer, dat collega's hem het jaar daarop vroegen om eens bij hen langs te komen. Dat was wel een probleem: hij beschikte nog niet over een rijbewijs en na reclame maken in een winkelcentrum waren er twee bezoeken vastgelegd. Door het slechte weer moesten hij en een vriend een taxi huren. Dat jaar zijn ze er financieel behoorlijk bij ingeschoten...

Meestal ging René met één Piet op stap, later met twee, onder wie zijn vader en soms zijn broer. Toch apart dat je als jonge Sint je oudere vader als 'Rimpelpiet' meeneemt. Vanaf begin jaren tachtig ging het snel beter. De staking bij de PTT ontlokte bij hen als reclameleus "Sint en Piet staken niet" en gevoegd bij een aanlokkelijke prijs legde hij toen de basis voor een steeds uitdijende klantenkring.

Zijn eerste zelfgekochte Sintpak kwam uit een feestwinkel ergens in 86 of 87 en sindsdien is alles in een stroomversnelling gegaan. Steeds meer investeren, via contacten binnen de SNG adressen van professionals gevonden zoals kleermakers en kappers en dan 'ga je de lat steeds hoger leggen'. Toen besloot hij ook een streep te zetten onder de vergoedingen van zijn mensen. Het geld ging naar Sinterklaas en het feest: zijn eerste echte baard (1100 gulden), eerste echte koperen staf (150 gulden). Pas de laatste zes jaren is er veel geld over (ondanks de nieuwe pakken, etenskosten, blijvende herinneringscadeautjes voor de groep en de reiskosten): steeds krijgen nu goede doelen als het Ronald MacDonaldhuis, de Roparun, Stichting welzijn gehandicapte kinderen, zo'n 250-500 euro per jaar uitgereikt. Heel anders dan de tijd dat hij in de begintijd bij een gescheiden mevrouw kwam die hem bij vertrek een enveloppe gaf met een betaalkaart voor 7,50 gulden met het verzoek die pas over 6 weken te gaan innen... hij heeft de kaart nooit geïnd: 'het feit dat jij daar dan loopt met bijvoorbeeld alleen al een staf van 150 gulden zet je dan toch aan het denken'.

Het dankbaarst zijn toch wel de optredens voor zieke of demente mensen, al kan het voorkomen dat na een optreden van een uur één van die mensen op je af komt lopen als je bij de lift staat met de opmerking "O leuk, Sinterklaas, komt U straks ook bij ons?" Optredens die anderszins bijblijven heeft René ook legio. Het jaarlijkse optreden in een trappenhuis in Delftshaven, waar een oma voor voornamelijk allochtone kinderen in het huis hen inhuurt om de sfeer te verhogen: merkwaardig om te zitten tussen de lift en de vuilniszakken en dat mensen met de fiets de ruimte soms doorkruisen. Of als begrafenisondernemer bij gezinnen komen na het overlijden van opa en drie dagen later de kinderen als Sint bezoeken: de mensen wisten het niet en René heeft het niet gemeld. Wel goed dat hij bij de kleinkinderen er op kon inspelen. Of hoe hij bijna zichzelf wurgde met een sjaal die zijn moeder naar goed voorbeeld van de tv-sint had gebreid. Bij laag water aankomen en een steiger opstappen met de linkervoet op de sjaal: de burgmeester die aan hem sjort van boven, vaste Piet Hanny die hem van achteren voorduwde...achteraf vreselijk om gelachen, maar op dat moment was het geen feest! Dat brengt hem bij Hanny Rath, die al zo'n twintig jaar zijn vaste Piet is, en het vaste programma in huize Baggen-Toonen in de twee weken tot Sinterklaas. Omdat Hanny's oudste kind Sint Ab Wolters herkende als de buurman moest René nog datzelfde jaar komen als 'de echte Sint' en zijn ze sindsdien samen.

De Sinttijd zelf

Het hele jaar door komen de bezoekaanvragen binnen en worden door Robert Nijssen verwerkt tot een agenda- en routeprogramma. Soms wordt nog een enkel verzoekje tussen geschoven. Eind oktober krijgen de mensen de bevestiging thuis met een ansichtkaart die ze bijvoorbeeld aan de kinderen kunnen geven als opwarmertje. De garage wordt omgebouwd: de spullen gaan naar het magazijn en alle pakken aan de rekken en aanverwante zaken worden klaargezet, zo dat vier pieten tegelijk kunnen schminken. Zus Jacqueline loopt de pakken na of alles nog in topconditie is. Een aardig ritueel is ook jaar in jaar het vullen van de snoepzakjes: 1400-1500 per jaar met 8 snoepjes per puntzakje. Twaalf man hebben daar een avondtaak aan. Het restant gaat naar een school in Barendrecht. Het werkprogramma start het weekend na de intocht met voornamelijk in de weekenden bedrijvenbezoek (zo'n 6 op een dag, met een aardige opbrengst) en door de week de ziekenhuizen, bejaardenhuizen, de scholen en de crèches én huisbezoeken. Hijzelf neemt twee weken vrij van werk, evenals de harde kern van zijn groep zoals zus Jacqueline, Hanny, Robert en Kees (ten Have). Hij neemt ook twee weken zijn inmiddels 71 jarige hulp Sjaan

in huis voor de was, het smeren van het brood voor overdag en andere diensten. In vele jaren is die band uitgegroeid tot een hechte vriendschap, afgelopen jaar met een reisje London onderstreept. Op 5 december volgt dan voor de hele groep de afsluitende maaltijd met zelfgebakken frieten door Sjaan en de buurvrouw met het uitdelen van de blijvende aandenkens, zoals klompjes met jaartal en inhoud of dit jaar een vaantje.

Het SNG

Met Ab Wolters ontdekte hij het SNG omdat hij had vernomen dat er een club was en zij toch iets professioneler wilden gaan. Het is dan rond 1997 vlak voor Sinterklaas in het museum van de XXe eeuw in Hoorn. Snel daarna wordt hij door Bert Jansen en Kees ten Have benaderd voor een bestuursfunctie en trekt daarbinnen al snel de cursus naar zich toe. Hiervoor heeft hij eerst geknokt om die een 'eigen draai' te mogen geven, maar heeft er vier keer (in 8 jaar dus) bijzonder veel lol aan beleefd. Ook de eerste website heeft hij (mede)opgezet en als eerste de domeinnaam op eigen titel gekocht. Bijzonder goede herinneringen heeft René aan zijn tijd bij het SNG: naast de cursus de voorbereiding van de routes met het bestuur, de SNG-dagen en het contact met de leden. Op een gegeven moment komt er echter het idee opborrelen steeds in een cirkeltje van herhaling te gaan: de cirkel was rond. Bovendien was hij in die tijd ook behoorlijk actief geraakt bij de radio en is hij nu menig weekend op pad voor de Roparun (partner Rini als chauffeur, hijzelf als verslaggever en presentator) en maakt hij per week zo'n vier uur live-radio voor meerdere zenders.

De tijd was voor het SNG rijp voor een nieuw bestuur en hij heeft geen spijt van zijn terugtreden. Hij is dankbaar voor de erkenning van het SNG, de SVVS en met name van zijn pieten die hem in december eerden met zijn eigen pleintje...

Een groot deel van zijn collectie nu te zien in Zwolle?

Tenslotte spreek ik met René over zijn verzameling, waaraan hij zo'n 13 jaar geleden fanatiek begon toen hij na de verhuizing een eigen kamer kon gaan inrichten.

Nadat enkelen kwamen om zijn collectie te zien (plaatselijke pers en Radio Rijnmond) dacht hij "waar doe ik dit voor?", zeker toen Sjaan zei dat hij die kamer mooi zelf mocht stoffen. Hij deed een deel in dozen om te zien of hij het zou missen, en toen dat niet zo was gaf hij dat deel aan Meine Boonstra voor zijn museum in Zwolle. De boeken, dvd's en cd's heeft hij gehouden, evenals enkele beelden. Puzzels en actuele spullen heeft hij aan een basisschool geschonken en het is grappig, zo zegt hij, dat wanneer hij als fotograaf met Pieten meekomt -die de school een week voor het bezoek al aandoen om de kinderen te vertellen hoe het zal gaan- daar kinderen met zijn puzzels ziet spelen. Zo is de Sincirkel rond en valt alles op z'n plek!

Guus Smits

René bij het bureau van het Sint Nicolaasplein

Jos, Art Unlimited,.... en ik

Al jaren timmert Art Unlimited in Nederland (en Vlaanderen?) aan de weg om ook op Sinterklaasgebied nu eens niet te komen met de standaard kaarten, maar toch iets meer kwaliteit te bieden. Helpende hand heeft tot nu toe daarbij toegestoken: Jan Rijsterborgh. Een stukje geschiedenis door de helper van de Sint.

Toen ik begin 70-er jaren in Amsterdam woonde, werkte ik aan de MO-lerarenopleiding nog op zaterdagochtend. 's Morgens vroeg langs de rustige grachten naar de studenten (volwassenen, heel gemotiveerd, op hun vrije ochtend!), en 's middags vroeg weer, maar nu voor mezelf: bezoeken aan vriend(in) en al of niet met musea, winkeltjes, film. Mooi werk met tijd van leven.

In zijn grote, oude winkel aan het Frederiksplein hielp Niels me bij het zoeken naar, en vinden van, Sint-Nicolaasboeken: oud en beweegbare (later 'pop-up'). Het was de tijd van verzamelen. Op de Prinsengracht kon ik nooit voorbijfietsen aan de moderne winkel van Jos, met onbeperkt kunstig beeldmateriaal: posters, prenten, van alles. Om te bekijken, om bij te filosoferen en praten over mensen die we beiden uit ons 'verleden' kenden. De tijd van verhalen.

Jaren later las ik in de Echo, het Amsterdamse leugenaartje, een artikeltje over ene Jos Smit, die 'aan de keukentafel' druk doende was om met zijn vrouw een bedrijfje in prentbriefkaarten op te zetten. Hij verzamelde tekenaars e.d. om zich heen, en bouwde met hen aan een collectie. Heel slim. Ik legde pas veel later, na enige aanmoediging, verband tussen de twee Jossen. Niet zo slim.

Kort en goed: als verzamelaar van Sint-Nicolaas verbaasde ik me ieder jaar in november weer over het mistroostige kaartenassortiment dat ik zag opduiken in winkels en in de welwillende post. Steeds weer soortgelijke foto's in steeds bontere kleuren van weer andere morsige Sinten met smoezelige Pieten bij boot, schoorsteen of kinderziel. Geen lol aan, en het was wel duidelijk dat Sint inmiddels aan het 'uitsterven' was, zoals het toen dan ook heette. Bij mijn verhalen 'in den lande' merkte ik echter hoe gevoelig de mensen nog wel degelijk waren voor een beetje kwaliteit rond 5 december, in illustratie, afbeelding, en verhaal. Dus besloot ik (ik weet het nog precies) om mijn stoute schoenen op te zoeken. Op een avond (we woonden al in Haarlem) stelde ik een briefje samen voor die ene Jos uit het

langbewaarde knipsel uit de Echo. Ik opperde daarin voorzichtige suggesties om de Sint, zo niet ons hele volk, enigszins te verheffen door samen eens na te denken over nieuwe, artistiek wat meer verantwoorde, postkaarten, ansichtkaarten of misschien heetten ze wel 'prentbriefkaarten'.

De rest is geschiedenis. Enkele dagen later zat Jos hier boven mijn albums gebogen, stom verbaasd over de schoonheid en variatie in de aantrekkelijke oude kaarten. Enkele weken later rolden, tot *mijn* stomme verbazing, de eerste series van de pers. Dit rollen bleef, tot mijn verrassing, in de volgende jaren doorgaan; de Nederlandse schoen bleek niet snel gevuld. Mijn eigen geluk kon ook niet op: er ontstond een heel nieuw

Nicolaas-speelveld, waar veel mensen van bleken te genieten. En ik ben, met genoegen en verwondering, 'adviseur' van Jos gebleven: opspoorder van kunstenaars met mooi werk, en van Nicolazen op mooie plaatjes. Met nu natuurlijk alweer nieuwe plannen voor volgend jaar.

Jos, Art Unlimited en Sinterklaas

Jos Smit is Art Unlimited begonnen rond 1981, met enkele kaarten, onderwerp: onverschillig wat, als het maar kunst is. Eind 1982 lagen er al 2000 kaarten op de schappen. Inmiddels zijn 26.000 kaarten verschenen, waarvan er nog 19.000 op voorraad leverbaar zijn (denk je dat eens in: tientallen lange, hoge gangen vol hoge stellingen vol compacte stapels kaarten). Magazijn in Alkmaar, eigen winkels in Alkmaar en Amsterdam. Vertegenwoordigers op de weg, mooie brochure naar ruim 3.000 (boek)winkels, en heel hard werken.

Jos' devies is altijd geweest: benut de factor toeval (dat 'factor' vind ik zo mooi!). Hij kende uit zijn studie- en pionierstijd (als uitgever) al veel kunstenaars. Toen ging hij zomaar hun werk uitgeven, aanvankelijk op groot formaat, en opvallend vaak in zwart-wit. Ik zal een paar voorbeelden noemen die heel bekend zijn geworden.

Allereerst was daar de befaamde (studenten-kamer-)poster met de foto van het intrigerende, lijvige meisje Maja, zittend (van Cees van Gelderen). De posters met foto's van Paul Huf gingen, later ook als kaarten, in miljoenen de wereld over. Dick Bruna's roem groeide mede zo onstuimig door de kaarten en posters: Nijntje (Miffy) is wereldberoemd in Japan, en dán ben je groot! Escher was dat al; Rie Cramer ook. Fiep Westendorp werd ook nog eens wereldberoemd bij de Hema. Talloze Nederlandse kunstenaars en fotografen vonden, dank zij Art Unlimited, onbegrensd hun weg over de hele wereld.

En sinds zo'n twintig jaar onze Sinterklaas dus ook, in meer dan 300 (!) afbeeldingen; inderdaad, meestal in oud, vertrouwd jasje, door schilders, tekenaars, illustratoren

en fotografen. Het blijkt telkens maar weer dat een 'oude' kaart bij ons het gevoel van welbehagen, van herkenning, het gemakkelijkst weet op te roepen. Op zich is dit misschien wel wat verwonderlijk. De collectie van dit jaar is overigens, i.v.m. de tentoonstelling in Utrecht, uitgebreid met een flink aantal echt oude afbeeldingen: 19de eeuwse bronzen reis-ikoontjes en 18de en 19de eeuwse prenten. Vorige week zei Jos, met een tevreden blik op de grote, kleurige brochure *"Ik heb nu warempel de grootste Nicolaaskaarten-collectie gemaakt, niet alleen van Nederland, maar van de hele wereld! Een beetje door toeval, maar vooral toch door het leuke onderwerp"*.

Jan Rijsterborgh

Sinterklaas in Sint-Niklaas

Verslag van een weekeinde

Met de trein reis ik op vrijdag naar Sint-Niklaas. Het is elke keer weer verrassend hoe dichtbij Vlaanderen is: in tweeënhalf uur ben ik er terwijl ik in Nederland dan nog niet eens in Maastricht zou zijn.

Het blijkt te vroeg om al het 'Huis van de Sint' te bezoeken: tot vier uur mogen alleen schoolklassen erin en eerlijk als ik ben: ik hoor niet bij de klas kleuters die juist naar binnen gaat.

Ik besluit om alvast een deel van het "Klaaspad" te lopen; een wandeling langs veel (alle?) Nicolasiana in Sint -Niklaas. Een Leeszaal is gesloten en voor het Lokaal Kultuurkring moet je een afspraak maken. Maar bij Sint -Lucia, een psychiatrische inrichting, mag ik zomaar doorlopen naar de kapel waar een 19e eeuwse gepolychromeerd beeld van Nicolaas staat.

Op zoek naar mokskes en nik-nakjes, Vlaams snoepgoed, dat ik wel al in het Sinterklaaslexicon beschreven, maar zelf nog niet gezien had, beland ik na twee grootwinkelbedrijven uiteindelijk bij bakker Thierens die ze wel heeft. Wat opvalt in de straten is, dat er weinig sinterklaasreclame is bij andere winkels dan boek- en speelgoedwinkels en bakkers. Ik merk dat die etalages bij andere winkels in Nederland mij wel helpen om in de sinterklaasfeer te komen.

Inmiddels is het vier uur geworden en mag ik het 'Huis van de Sint' betreden. Sinterklaas betreft de bovenste verdieping van de Salons voor Schone Kunsten tijdens zijn verblijf in België. Maar een Huis? Nee, het is een prachtig paleis; langs mooie trappen wijst een Piet me naar boven waar ik als eerste in de badkamer beland. Alles rood, tot de shampoo en zeep toe. Een po-stoel/wc prijkt als een echte troon in een nis. Daarnaast is de slaapkamer van de Sint, zeer smaakvol ingericht. Hij is op dit moment niet thuis, dus er hangt alleen een reserve tabberd. Een scheepskist vol kindertekeningen in de hoek. Een klein jongetje is zeer verwonderd dat oma een zelfde soort tapijt heeft liggen als Sinterklaas.

Door naar de Pietenoefenzaal: hier kun je oefenen om op daken te lopen en knuffels in de schoorsteen gooien. Er is nog een nieuwe Zwarte Piet, want hij kan er niet veel van. De kinderen des te beter!

Het bad van de Zwarte Pieten is duidelijk vuil van het afgewassen roet. De was hangt daar ook te drogen. En dan de speelgoedvoorraadkamer! Onverpakte en verpakte cadeaus staan op en onder tafels. Aan de deur hangt een groot sleutelbord met allemaal sleutels om woningen zonder schoorsteen binnen te komen.

De slaapkamer van de Pieten kijkt uit op de wei waar in de weekeinden de schimmel 'Slecht-Weer-Vandaag' staat. De muur van deze kamer is prachtig beschilderd. Een geschilderd pakje bevat zelfs een zeer oud stukje behang!

Op de gangen in het trappenhuis veel posters van tentoonstellingen in Bari en tekeningen van Ward de Nijs. Er is een aparte ruimte voor alle kindertekeningen. Beneden in de "spreekzaal" hangen Ex Librissen met afbeeldingen die met Sinterklaas te maken hebben van de wedstrijd van vorig jaar.

Na deze mooie ervaring blijkt de Sint-Nicolaaskerk open. Hoewel zeer donker kan ik toch een aantal beelden onderscheiden en enkele kaarten kopen.

Op de Grote Markt, voor het Stadhuis staat de circustent van Herman Renz. Hier wordt de voorstelling "Sint in de piste" gegeven.

Het colloquium op zaterdag, " De Gulle Gevers- Sinterklaas en Sint-Maartensgebruiken: een grenzeloos verhaal" bestaat uit een zeer afwisselend programma: gerenommeerde sprekers uit België, Duitsland en Nederland afgewisseld met sinterklaasliedjes door Jan de Smet met een muziekgroep gezongen. In de pauzes is het bijzonder leuk om allerlei mensen te spreken, die ik alleen van naam uit de Tijdingen of uit boeken ken. Er wordt gesproken over de immateriële erfgoedlijst van de UNESCO, de Turkse Nasreddin Hoca die in de islam kindervriend is, Sint-Maartenlegendes en gebruiken in Nederland en Vlaanderen, onderzoek bij Nederlandse Sinterklaascomités die intochten organiseren: welke problemen komen zij tegenwoordig tegen en als laatste allerlei sinterklaasgebruiken in Duitsland en Zwitserland waarbij de helper een zeer angstaanjagende figuur is. Zondagmorgen bof ik enorm: ik kon nog juist de schatkamer van de Sint-Nicolaaskerk bezoeken die eerder gesloten was. Een prachtige staf met zilveren beeltenis van een Nicolaas met drie kinderen, een ceremoniestaf en een zilveren reliekschrijn zijn daar te bewonderen.

Via een lid van het SNG bestuur krijg ik onverwacht de mogelijkheid toch nog "Sint in de piste" mee te maken Sinterklaas met veel Pieten in circus Herman Renz: een reuzeleuk spektakel in een uitverkochte tent. Allemaal opgewonden kinderen en mooie paarden- en acrobatieknnummers.

Voor het concert waarmee ik mijn bezoek zal afsluiten, benut ik de tijd om het "Klaaspad" verder te lopen. En ja, volksdanshuis "De Zevenster" is nog net open: vol trots laat men mij het Sint-Niklaasvaandel zien en spreken we na over het colloquium van de dag ervoor. Nog even een bord snert en dan is het tijd voor het concert "Sint-Nicolaas ontmoet Haydn" waar de Missa Sancti Nicolai opgevoerd werd. Het hele SNG, voor zover ik de leden nu ken, is er natuurlijk ook. Het is een waardig besluit van drie fantastische dagen in Sint-Niklaas, met bijzonder veel dank aan SNG-Vlaanderen!

Marie-José Wouters

Foto Frederik Dupon

Sinterklaas Lexicon : Sinterklaas van A tot Z

Je moet het maar doen:

eerste druk: 2008, tweede vermeerderde druk: 2009.

De heilige Nicolaas is altijd een verrassing en bewerkt nog steeds wonderen deze keer door Marie-José Wouters, een van zijn "ware gelovigen pur sang".

Reeds in de eerste druk werd duidelijk:

dit is een werk van dagen en nachten met de Sint. Dit is alles willen weten van en verzamelen rond de Goedheilig Man.

Ben je daar ooit mee klaar?

En... kon zo'n naslagwerk ooit ergens anders tot stand komen dan in hét Sinterklaasland bij uitstek: Nederland ?

Want dat was het reeds bij de eerste druk: een indrukwekkend en erg toegankelijk naslagwerk over die inspirerende bisschop uit Myra die uitgroeide tot

Sinterklaas voor wie vol verwachting elk jaar opnieuw over heel de wereld zoveel kinderharten kloppen.

Je mag het werk net zo goed een Sinterklaasencyclopedie - Sintipedia? - noemen, maar dan wel in een zeer toegankelijk, helder en vlot leesbaar Nederlands, zonder dat het wetenschappelijk aspect er onder moet lijden. Het is dé informatiebron voor iedereen die met de Sint te maken heeft: ouders, leerkrachten, organisatoren van sinterklaasfeesten, journalisten.

Alfabetisch gerangschikt komen alle facetten van Sint-Nicolaas aan bod. Alles wat je over en rond Nicolaas van Myra, de Sint, Sinterklaas en Santa Claus - like him or not! - wil weten, vind je er : de grote legenden en de kleine verhalen, folkloristische gebruiken, liedjes en versjes, intochten en vieringen, recepten voor borstplaat en andere lekkernijen allerhande, pedagogische tips, de lengte van de baard van Sinterklaas...

Als dit al gold voor de eerste editie, zoveel te meer voor de tweede.

Naar aanleiding van reacties op de eerste druk en contacten met ondermeer het Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen kwamen er zoveel meer "weetjes", "nicolaïana" en correcties bij.

Marie-José, arts, die als hoofd donorartsen werk bij Sanquin Bloedbank Noordwest en zich in haar vrije uren vastbijt in de geschiedenis van Amsterdam en in Sinterklaas, verwerkte dit alles in de tweede editie van haar indrukwekkend naslagwerk : meer illustraties, het grote meifeest in Bari, Nicolaas in Vlaanderen: Antwerpen, Sint-Niklaas en Vlaams snoepgoed, films aangevuld, documentaires, havensteden en plaatsen opnieuw geordend, New York: 7 Nicolaaskerken, kinderboeken, Koedijk, enkele nieuwe legenden, Limburg: boekmenkes, muziek: Nicolaasmis (in 2009 in première), aanvullingen bij Nederlands Indië, Nicolaas de Pelgrim (Trani, Puglia, Zuid-Italië), pakjesavond: belangrijkste traditie, (Zute) Plasse, Sinterklaaspiek, Sinterklaasstress, Sint-Piter, Texel (Waddeneilanden), Zwarte Piet Award, de Germaanse gegevens in het Nicolaasverhaal meer naar de achtergrond gebracht en tot slot zijn de bijlagen nu chronologisch geordend

en is een inhoudsopgave ervan toegevoegd

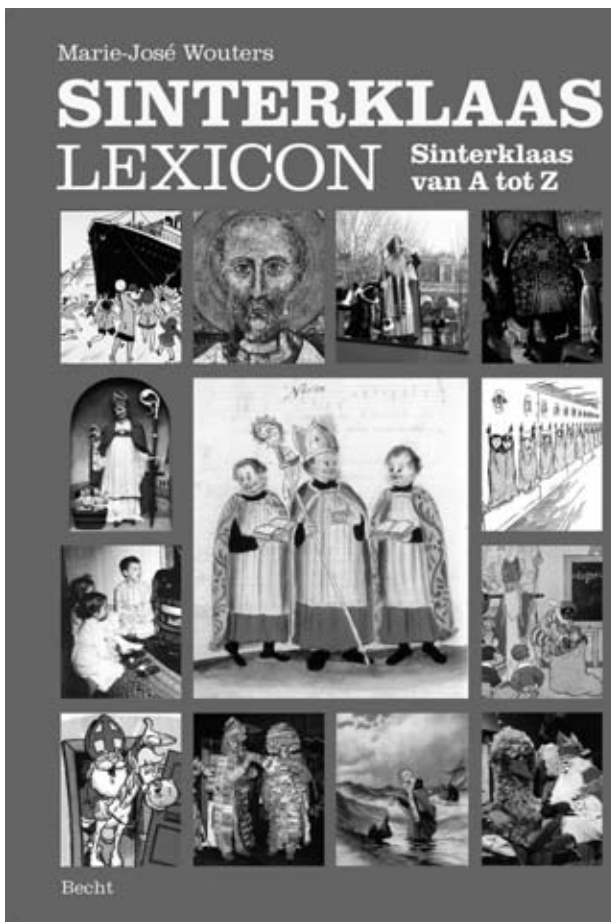
Naast een naslagwerk met een zeer verzorgde en aangename lay-out is het Sinterklaaslexicon ook een beetje een kijkboek: schitterende en goed gekozen illustraties, bekende, maar ook verrassende onbekende.

11 bladzijden bronnenvermelding getuigen dan weer van de wetenschappelijke aanpak van de schrijfster-samenstelster en kunnen uitnodigen om zelf eens te gaan pluizen in wat er aan "Sintliteratuur" bestaat.

Het boek is ontstaan vanuit de Nederlandse "Sintcultuur", maar mag zeker universeel genoemd worden. (Zou er misschien ooit eens geen Engelse editie kunnen inzitten?)

Het is een werk dat zeker zal bijdragen om onze Sinterklaastradities historisch te duiden, het feest zuiver te houden en geactualiseerd naar morgen toe te brengen. Die bisschop van Myra uit de 4de eeuw heeft wellicht nooit vermoed dat hij in de 21ste nog zo populair zou zijn. En ... zijn feest is nog niet over ... komt er nog een derde druk ?

Sinterklaaslexicon: een aanrader voor alle "ware gelovigen" en al wie met Nicolaas van Myra en Sinterklaas bezig is. Dank je wel, Marie-José

SINTERKLAASLEXICON

Sinterklaas van A tot Z

Marie-José Wouters

Gottmer Uitgevers Groep b.v.

Ingenaaïd

376 bladzijden

1-10-2009

ISBN/EAN 978 90 230 1271 9

NUR 694

De mijter

Voorlopig programma Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen 2010

Zaterdag 8 mei, 8u30 – Sint-Niklaas, Stadhuis, Grote Markt: vertrek negentiende Vlaamse Nicolaasroute met geleid bezoek aan de Sint-Nicolaaskerken en -altaren in Lochristi, Aalst, Buggenhout en Dendermonde. Voor inschrijving en meer informatie: zie afzonderlijke uitnodiging.

Zaterdag 22 t.e.m. maandag 24 mei (pinksterweekend): reis naar Nancy en Saint-Nicolas-de-Port (Lotharingen, Frankrijk) met rondleiding en bijwonen van de processie in de Sint-Nicolaasbasiliek van Saint-Nicolas-de-Port. Voor inschrijving en meer informatie: zie afzonderlijke uitnodiging.

Zondag 19 september: daguitstap naar het benedictijnerklooster van Chevetogne (provincie Namen) met bijwonen van de byzantijnse ritus en geleid bezoek.

Vrijdag 12 november – Sint-Niklaas, Huis van de Sint, Stationsstraat 85: vrij of geleid bezoek aan de winterresidentie van Sinterklaas (elke dag t.e.m. zondag 5 december). Org. Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen in opdracht van de Stad Sint-Niklaas.

Vrijdag 12 november – Sint-Niklaas: start zestiende voetrally voor kinderen “Wie zoekt die Sint?” (doorlopend t.e.m. maandag 6 december). Org.: Toerisme Sint-Niklaas, Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen, Koninklijke Vereniging van Meesterbanketbakkers en Stedelijke Jeugdraad.

Zaterdag 13 november, 15u00 – Sint-Niklaas, Grote Markt: Dag van de Sint. Org.: Stad Sint-Niklaas m.m.v. Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen e.a.

Vrijdag 3 december, 19u00 – Sint-Niklaas, Sint-Nicolaaskerk, Sint-Nicolaasplein: Nicolaasgebedsdienst. Org.: Sint-Nicolaasparochie.

Zaterdag 4 december, 20u00 – Sint-Niklaas: eenentwintigste Literaire en Ludieke Sinterklaasavond (i.s.m. Davidsfonds Sint-Niklaas).

Albert Lammens overleden – Op 29 november 2009 overleed te Sint-Niklaas

SNG-lid Albert Lammens (93). Hij was gepensioneerd burgerlijk ingenieur en een trouw lid van de vereniging. Regelmatig nam hij vol belangstelling deel aan de Nicolaasroutes. De bijeenkomst van de jaarlijkse algemene vergadering sloeg hij zelden over. Steeds had hij een ludieke tussenkomst en enkele originele ideeën in petto. Hij koesterde een kleine collectie nicolaiana, met daarin o.a. een aantal sinterklaasprenten uit oude magazines. Dankzij zijn bemiddeling vond de Ludieke en Literaire Sinterklaasavond 2002 plaats in het Landhuis op de Grote Markt in Sint-Niklaas. Eregast was toen striptekenaar Marc Sleen. Het SNG betuigt zijn medeleven aan de familie Lammens.

De staf

Algemene ledenvergadering - Op zaterdag 16 januari vond de 10e ALV van het SNG-Nederland plaats. Op deze altijd formele bijeenkomst waar ruim dertig leden naar toe kwamen, legde het bestuur verantwoording af van wat het afgelopen jaar was gedaan en wat het in de komende tijd van plan is. Nadat voorzitter Fred de mensen welkom had geheten, las secretaris Guus de (hoogte-)punten van het jaar door met hier en daar een enkele bespiegeling. Tijdens het financieel verslag van penningmeester Jan Slomp en met name bij het verslag van de kascommissie bij monde van Hans Scheltes werd gewezen op de penibele financiële situatie van het SNG. De redenen spraken voor zich, maar het zo helder voor ogen zien, was toch een verrassing. Mogelijkheden tot verbetering en op de hoogte stellen van de leden (wat bij het ter perse gaan van dit nummer reeds is gebeurd) werden met instemming en vertrouwen van de aanwezigen aangekondigd. Jan van Wijk (in plaats van Hans Groenewegen) en Jan Slomp (herkozen) maakten het bestuur weer compleet. Op de eerste bestuursvergadering na de ALV werden de taken voor het komend jaar verdeeld: voorzitter blijft Fred Lunenberg, vice-voorzitter wordt Jan van Wijk, secretaris en vice-secretaris blijven Guus Smits en Annemieke Langeveld,

vlr: Arie, Fred, Mattijs, Guus, Annemieke, Jan en Jan

penningmeester wordt Arie Kornegoor en financieel adviseur ter verbetering van de situatie Jan Slomp. Mattijs Franken is de aanstuurder van de site en andere ICT-aangelegenheden. Ander speerpunt op de vergadering was het aantrekken of meer betrekken van jongere leden bij het SNG. Hiertoe zullen bij de eerste bijeenkomst in maart speciaal jongere leden worden uitgenodigd om met het bestuur van gedachten te wisselen over

aansprekende activiteiten. Ook via dit blad willen wij iedereen nogmaals oproepen om de Tijdingen of de site te maken tot spreekbuis van en voor leden!!

eStAFette -Ik ben Jan van Wijk en mijnvoorliefde voor de sint en het feest komt door de beleving via mijn pa. Hij was zo'n 40 jaar hulpsint in Bergen op Zoom. De Sint speelde het ook klaar om elke dag Zwarte Pieten naar me te sturen die werkelijk alles van me wisten. De vraag hoe kan dat nou heeft me jaren beziggehouden. Maar verder waren daar ook Felix Timmermans en Godfried Bomans die mij op het tweede spoor naar de Sint zetten. Zo gaat dat als verliefde op taal. Het derde Sintspoor is het SNG en wel door de bijzondere excursies, de hoogstaande Tijdingen en de vrienden die ik ken via het Genootschap. Mijn ambitie is het cultureel erfgoed van de Sint te onderlijnen. Ik ben daartoe lid én een boekje aan het schrijven: "Sint- Nicolaas bestaat echt!" wordt een bundel met vele teksten waarin ik verwoord wat de sint met me heeft gedaan en nog steeds doet. Een persoonlijke kijk op Sint Nicolaas: jeugdherinneringen huidige bevindingen en de plaats van de sint in onze dynamische wereld. Ik hoop het boekje op de Genootschapsdag dit jaar te mogen dopen! Het stafje gaat naar een bijzondere vrouw, die als mededirecteur een Sinterklaasmuseum beheert: Tineke Kornegoor.

SINT NIKOLAAS

...een plaat van St Nikolaas, met drie kinderkens in eene kuip?